

IN PACE IN IDIPSUM

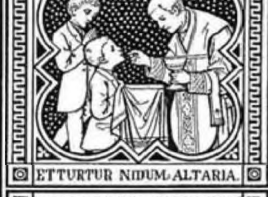
DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIENTUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS.

PASSER INVENIT SIBI DOMUM

ETTURTUR NIDUM ALTARIA.

XV. ÉVF. 1914. 7. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZE GÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

AZ ORSZÁGOS OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, Üllői-út 77.

Ára egy évre 3 korona.

Megjelenik minden hó elsején.

Stephanum nyomda r. t.

VIRGO IPSUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS

PLORABUNT SACERDOTES:

PARCE POPOLO TUO.

QUI FRUMENTUM ECCE AGNUS DEI

ECCĒ PANIS ANGELORUM FACTUS CIBUS VIATORUM VERE PANIS FLORUM
ELECTORUM CONSERVASTI CUJUS NON SUM DIGNUS.

Központi oltáregyesületi érem.

Hivatalos oltáregyesületi érem. Kapható: Oltáregyesületi iroda, Budapest IX., Üllői-ut 77. Egy darab ára ezüst kivitelben: 2.60 korona. Alumínium kivitelben: 90 fillér.

Női kézimunkákhoz

szükséges hímzőanyagok nagy választékban legolcsóbb árban kaphatók. — Képes árjegyzék bérmentve. — Intézeti és iskolai szállítók.

BERGER ÉS FEISZINGER

Budapest, IV., Korona-utca 4. szám. ☒

ÖRÖKI MŰKÖZMŰ

az Országos Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALOM: *Dr. Pongrácz Frigyes gr.*: Oltáregyesületekről. — Krisztus Egyháza egységes. — *Pázmándi*: Az Úr Jézus diadalmnapja után. — *Kováts Antal*: Misén. (Vers). — *Lukácsy István*: A pap nagy hatalma. — *Blaskó Mária*: A művek vége. — Történelmi Tár. *Timár Kálmán*: Magyar főpapok primiciája. — *Jézusom, örömmöm*. Rovatvezető: *Dr. Szyllaba Emil*. Te Deum után. — Amivel a szünetidőben sem szabad felhagyni. — Öröklámpa fényében. (Vers.) — Eucharisztikus szövetségek. — Felső bimbók. A kis lélekműtő. — Sárospatai királynapok. — A nagyobbak pályázatának jutalmái. — Röptében a nagyvilág körül. — Egyesületi élet. — Kimutatás a budapesti Orsz. Központi Oltáregyesület által 1914-ben ajándékozott tárgyakról.

Oltáregyesületekről.

Beszéd, mondotta *Dr. Pongrácz Frigyes gr.* oltáregyl. igazgató a pozsonyi papi eucharisztikai értekezleten.

HASONLÓ a mennyeknek országa a mustármaghoz, melyet vevén az ember elveté földében. (Matth. XIII. 31.) Az ember Krisztus volt, aki mint ember elveté e magot, de aki mint Isten ennek a magnak csudálatos erőt adott, hogy fejlődjék és nagyobb legyen minden növénynél. S ezt az egészséges fejlődést, vagy helyesebben kifejlődést, az egészséges életnek jelét, ezt Krisztus egyházában abban a kis mustármagból fejlődött terebélyes fában, mindenkoron és minden téren tapasztalhatjuk. Ezzel a fejlődéssel találkozunk az egyházi életnek különböző megnyilvánulásaiiban. Azt hiszem, m. t. Uraim, felmentenek az alól a feladat alól, hogy külön kiemeljem és bizonyítsam, hogy ez a fejlődés nem az elvek feladásában, sem nem az igazságok elvetésében vagy megváltoztatásában áll, hanem igenis azoknak az igazságoknak és elveknek fokozatos kialakulásában, azaz tisztább meghatározásában, világosabb kifejezésében és az egyes esetekre való pontosabb alkalmazásában... mert hiszen fejlődés nem egyértelmű változással. Egyebekben az ember sem változik lényében, pedig senki sem tagadja, hogy fejlődik.

Egy ilyen fejlődésen ment át az Oltáregyesület is. Az a fenkölt eszme, amely az Oltáregyesület alapítóit lelkesítette, hogy t. i. Krisztust szolgálják, nemcsak a keresztény életmód következetes érvényesítésével, hanem különösen általa, hogy neki ad personam imádásukkal, az örök

imádással s az Ő földi lakásának ékesítésével is szolgáljanak, ez az eszme Krisztus egyházában mindig élt.

Már az üdv kezdetén ott látjuk a bold. szűz Anyát a Messiás jászóla mellett, mint imádja bensőséges hittel az Istennek egyszülött fiát s mint szövi a kis Jézus testéhez mérten azt a csudálatos osztatlan ruhát, a mindent felkaroló osztatlan szeretetnek a jelképét, amely a gyermek Jézussal együtt nagyra nőtt s amely fölött sorsot huztak a katonák a keresztfa tövében. S ott térdelnek a betlehemi jámbor pásztorok imádságos lélekkel s a legszebb báránykát ajánlják fel a Messiásnak, a szent család szükségleteinek fedezésére. Ott borulnak arcukra a napkeleti bölcsék, hogy imádják az Emmanuelt s misztikus ajándékaikkal gazdagítsák a mindenünnen kitagadott Emberfiát. Nem az Oltáregyletnek magasztos eszméjét, éltető irányelvét valósították-e meg már ezek mind?

S amikor Magdolna könnyeivel áztatja és illatos balzsammal keni meg Krisztusnak lábait, azokat a lábakat, amelyeket az élet tövises útjai feltörttek, amikor a jó pásztor az elveszett báránykait kereste... nem az Oltáregylet nemes célját szolgálja-e, amely gyengéd figyelemmel arra törekszik, hogy az igaz mélységes hibából fakadó bűnbánat könnyeivel feledtesse el az Úr Jézussal s tegye jóvá az adoráció órájában azt a sok megalázást és meggyalázást, amelyet szeretete folytán szenvednie kell.

Az evangélium 5-ször¹ említi kifejezetten azokat a szent asszonyokat, akik az Úr Jézusnak szolgálnak, et ministrabant ei és akik segítették, de facultatibus suis. Később ott találjuk szent Pétert Priscilla házában, hol a buzgó matrona háznépével megtesz minden szükséges előkészületet az Eucharistia imádatának méltó bemutatására. És ha a hagyomány nem is ad bővebb felvilágosítást arról, hogy a többi szent Apostol hol és mily körülmények között mutatta be a szent áldozatot, azt bizást állíthatjuk, hogy az ehhez szükséges szerelvényeket az első keresztények és jámbor matronák Krisztus iránti szeretete bocsájtotta az Úr tanítványainak rendelkezésére. Ugyanez a szeretet és buzgalom töltötte el édes hazánkban sok jámbor asszony lelkét, köztük szent Gizellát is, ki szorgalmasan szötte, varrta a szent ruhákat és feherneműt: Pécsvárad, Veszprém, Pannonhalma, Bakonybél számára.² Csakhogy más időknek mások az igényeik. A régi célok a régi elvek alapján új alakban valósulnak meg, új módon domborulnak ki. A szociális korunk, szociális, társadalmi s mondhatnám társulati munkát kíván, különben vele lépést tartani nem birunk. Az egyéni buzgóság, legyen az lankadatlan is, távolról sem képes annyira, mint egy egész szervezett egyesület... Eltekintve egészen a lelki haszontól, amelyet egy ilyen egyesület hajt.

¹ Matth. XXVII. 55. Marc. XV. 40., 41. Luc. VIII. 3. Luc. XXIII. 49. Luc. XXIII. 55.

² Katona: Historia critica Regni Hung. I. kötet.

Ezt be is látta egy lelkes belga hölgy, Meus Anna grófnő, ki 1848. Brüsszelben megalakította az első Oltáregyesületet azon célból, hogy ennek tagjai a szegény templomokat és missiókat egyházi szerekkel lássák el, az Oltáriszentségben levő Úr Jézust a megbántásokért kiengeszteljék s az Úr Jézus imáadását terjesszék. Azóta bölcs szervezkedés következtében az Oltáregyleti munkálkodás óriási méreteket öltött Belgiumban. IX. Pius 1872-ben az egyesület alapszabályait jóváhagyta. Alig egy évtizeddel később, 1859. november hó 6-án megalakult Budapesten az első Oltáregylet és reákövetkező évben, 1860. március 21-én hagyta jóvá Scitovszky János, bibornokérsek, hercegprimás a pozsonyi Oltáregyletnek alapszabályait. (Oltáregyleti jegyzőkönyv hiteles másolatban.) Azóta serényen dolgozott mindkét egylet, s habár a pozsonyi Oltáregylet sokkal szerényebb méretű a budapestinél, azért még sincs mit szégyelnie, mert az első ötven év lepergése után a budapesti Oltáregyesületnek 7000 casulája mellé odatett 1600-at s az 1800 palástot 400 szaporította. Ennek az aránylag mégis csekély számnak az volt az oka, hogy a pozsonyi Oltáregylet az ő 1000 és egynehány tagjával izoláltan állott, mígnem most egy szebb jövő szebb eredménnyel is kecsegtetett bennünket. Amidőn ezt az utóbbit hangsúlyozom, mulasztást követnék el, ha Őeminentciájának, a Főmagasságú és Főt. bibornokérsek és hercegprimás úrnak az Oltáregyletek nevében is mély hódolatunk mellett őszinte hálánkat ki nem fejezném azért a bölcs és határozott rendelkezéséért, mellyel f. é. március 10-ről keltezett körlevelében az egyes Egyesületek közt meglevő, de az idők folyamán meglazult kapcsolat szorosabbra fűzte, a fiók-egyesületek életbeléptetését sürgette és az egyletek beléletét új üdvös rendeletekkel szabályozta. Ezáltal nemcsak hitbuzgalmi, hanem anyagi téren is hatalmasat lendített az Oltáregyletek ügyén. Hiszen, hogy csak a helyi viszonyokról beszéljek, a pozsonyi Főesperesség 120 plébániái közül csak 18-an létesítettek eddig Oltáregyesületeket.

Pedig az Oltáregylet oly keveset követel tagjaitól, hogy ezen követelményeknek teljesítése valóban nem kerülhet nagy önmegtágadásba. Az oltáregyesületi rendes tagoknak ez a kötelességük:

1. Az oltáregyleti törzkönyvbe beiratkozni.
2. Havonként bármely napon, a nap bármely szakában, otthon vagy a templomban egy imaórát végezni.
3. Az Oltáregylet céljaira valamely alamizsnát adni. Az alamizsna minimumát a főpásztori körlevél havi 2, kettő fillérben állapította meg. Itt világosan ki is van fejezve az Oltáregyesület kettős célja: Imáadás és anyagi támogatás.

A főpásztori körlevél különben oly precíz és minden kételyt kizáró magyarázatokkal világítja meg az oltáregyesületi szervezkedést, hogy aki

csak kis figyelemmel is olvassa, lehetetlen, hogy teljesen tájékozva ne legyen. De felhívom a főt. Urak figyelmét az Oltáregyesületi Útmutatóra is, amely most van egyházi elbírálás alatt, s amelyet a központi elnök, Kanter Károly prelátnak úr Óméltósága volt kegyes bő tapasztalatai és a legújabb rendeletek alapján összeállítani és sajtó alá rendezni. Ha keresztülvittük ezt az általános szervezést, akkor az Oltáregyletnek módjában fog állani még jobban, mint most a missiókat hathatósan támogatni. Mert hiszen nemcsak saját templomaink díszítését célozzuk az Oltáregyletrel, nemcsak a magunk oltárait akarjuk támogatni, hiszen itt nem is oltárról van szó, hanem Krisztusról. És az Oltáregyesület ott keresi Krisztust, ahol leginkább szüksége van rá, a missiók területén. Ez emeli ezt az egyesületet a többi jótékonyági egyesület fölé, ez adja meg ennek az egyeletnek az általános katolikus jelleget, minthogy az Egyház is általános egyetemes célok felé törekszik és Mesterének példája szerint osztatlan szeretettel minden nemes célt felkarol. Belgiumban, bölcsőjünk-nél az Oltáregyletek fennállásuk első félszázadában 750 missiót segítettek másfél millió frank értékben.

S hogy ezek a missiók mennyire szorulnak segítségre, azt legyen szabad egy rövid levéllel megvilágítani, amelyet a szomszéd misszióterületről, Boszniából kapott P. Puntigam S. J., a sarajevo-i papnevelde igazgatója és az ottani kezdetleges Oltáregylet vezetője. Egy újmisési pap, kit mindjárt plébániára disponáltak, ezeket írja:

«Plébániám eléggé kiterjedett, öt és fél órai járás az egyik végből a másikba, a szentmisét ezért minden harmadik vasárnap temetőn mondom, amely harmadfél órányira van a plébániámtól. A templom nagyon kicsiny, az illető plébános, aki építette, összehívta előbb az összes híveket, szorosán egymás mellé állította őket s körük köveket rakván, lemérte ily módon az építendő templom alapméreteit. Az oltár rothadt és megrepedt deszkákból áll. Disze nincsen egy régi összevagdalt oltárképen kívül, mely szent Györgyöt ábrázolja, a templom védőszentjét. Az offera összegből az örökmécseshez szükséges olaj sem futja. Egyházi ruháim jóformán nincsenek. Ami van, az mind vagy szakadt vagy piszkos. Csak azt a fehér miseruhát használhatom, amelyet főtisztelendő úrtól kaptam. Csak egy drb albám van, pedig öt helyen kell misézniem. Az egyetlen kelyhem annyira megromlott, hogy nem misézhetem vele, hasonlóképen a ciborium is hasznavehetetlen. De látná csak a plébánialakomat. Mind a négy falon oly veszélyes repedések vannak, hogy a rendőrség bármikor lezáratná, ha volna, ki feljelentené. Szöcskéekkel, svábbogarakkal lakom, de más férgek is bejárnak hozzám, a megrepedt falakon néha kigyók is átkúsznak. Verebekkel és másfajta szárnyással osztom lakásomat, csak azzal a különbséggel, hogy ők a fal résein át, én pedig az

ajtón át lépek a szabadba...»¹ Azután folytatja a szomorú állapotok ecsetelését.

Mélyen tisztelt Uraim! Lelki szemeim előtt áll Rafaelnek gyönyörű Disputá-ja, ég és földnek eme szinompás hódolata a legfőlségesebb Oltáriszentség előtt. Ennek az általános hódolatnak az előkészítéséből az Oltáregyesület is kikéri a maga részét és mondhatom a maga oroszán-részét. A modern kor emberét ugyanis az a sajátos vonás jellemzi, hogy egész kulturáját az észen akarja felépíteni; kultiválja az észet, de elhanyagolja az akaratnak, a szívnek a fejlesztését. Nem tagadom, hogy a kutató elme a tudásnak, az ismereteknek óriási tárlatát nyitotta meg előttünk, de feltétlen bizonyos marad az is, hogy félszeg és meddő az ilyen tudás addig, amíg az erős akarat acélhidján át nem lép az életbe. Az Oltáregylet erre is megtanítja a XX. század blazirt emberét, mert oda vezetí ahhoz a szívhez, amelyben a tudásnak és az életbölcseességnek minden kincse fel van halmozva, az eucharisztikus Úr Jézus isteni szívéhez: in quo sunt omnes thesauri sapientiae et scientiae. De hogy ezt az általános célt elérhesse, az Oltáregyletnek szüksége van egyetemes támogatásra. Ez az egyetemes támogatás azon általános szervezkedés által jövend létre, amelynek mily irányban való létesítését a Főmagass. bibornokérsek, hercegprímás, kegyelmes Főpásztorunk az imént említett körlevelében jelezte. Kövessük ezt a főpásztori s mondhatnám eucharisztikus ajkáról elhangzott szózatot, mert csakis így, csakis ezen irányelvek megvalósítása mellett lesz életképes, gyümölcsöző, lesz áldásthozó az Oltáregyesület. M. T. U. Én azt hiszem: Itt még a kezdetnek sem lehetnek nehézségei, amikor arra gondolunk, hogy *azt* szolgáljuk a legfőlségesebb Eucharisziában, akiről szent Tamás oly gyönyörűen zengi főlséges himnuszában:

Se nascens dedit socium,
Convalescens in edulium,
Se moriens in pretium,
Se regnans dat in praemium.

Krisztus Egyháza egységes.

Lelki részvétel a lourdesi eucharisztikus kongresszuson.

A KATEKIZMUSBAN tanultuk, hogy Krisztus egyházának ismertető jegyei: egy, szent, apostoli és katolikus vagy általános. — Egy a Krisztus egyháza, mert a mi Urunk csak egy egyházat alapított, élére helyezve szent Péter apostolt, az első pápát.

¹ L. Stimmen aus Bosnien. Dec. 1910. Nr. 1. a végén.

Egy a Krisztus egyháza, mert a mi Urunknak csak egy jegyese lehet, már pedig az Úr Jézus az ő egyházát jegyesének nevezte.

Egy a Krisztus egyháza, mert tagjai egyazon hitet vallják, egyazon szentségekkel élnek és a szent misét áldozatul tisztelik. De praktikusán az egyház egységét legjobban az eucharisztikus kongresszus nagysága mutatja. A szívnek, léleknek, meggyőződésnek, lelkesedésnek, erős istenhítnak és imádatnak mélységes érzései hatják át az egész keresztény világot és ennek szívbeli és lelki egybeolvadásnak eszközlője a legméltóságosabb

Lourdes, a XXV. euch. vilá kongresszus színhelye.

Oltáriszentség. Az Oltáriszentség nemcsak lelki eledel, nemcsak a vétkek elleni orvosser és erősítés, hanem amikor az Úr Jézus az Oltáriszentség színében lelkünkbe jő a szentáldozásnál, akkor ápolódik leginkább a katolikus szívek millióiban, kik az öt világrész országaiban szétszórva élnek, Krisztus Urunk szelleme, Krisztus Urunk kegyelme, mint az egyház egységének alapja.

Gondoljunk csak a bécsi eucharisztikus kongresszusra! Hogy lüktett ott a pápa őszentségének szellemi vezetése alatt az egyház egységes krisztusi szelleme. Nemcsak azért, hogy százezrek jöttek össze az egész világból hódolni az Eucharisztiaának, hanem főleg abban nyilvánult első sorban az egyház benső egységének fellobbanása, hogy ez a több száz-ezer katolikus — faluk, városok, testületek, országok — a katolikusok

sok millióinak hódolatát és imáadását hozták magukkal az eucharisztikus Úr Jézus lábai elé. Sőt míg a jelenlévők mélyen leborulva imádták az Urat és vették Őt magukhoz, addig az otthonmaradottak is felkeresték az Üdvözítőt a szentély csendjében és helyet készítettek neki tiszta szívében.

Július 22. és 26. között lesz Lourdesben az eucharisztikus világkongresszus. Ezúttal a XXV. Egyesüljön lelkünk ezeken a napokon azokkal a boldogokkal, kik a kongresszuson résztvehetnek. Ne legyen katolikus szív, lélek ez országban, a világon, mely e napokon különös lelkesültséggel ne sietne az eucharisztikus Jézus imáadására, a legméltóságosabb Oltáriszentség méltó vételéhez.

Tegyék ezt a szülők és gyermekek, a papok és hívek, az előljárók és alattvalók. Egyesüljünk mi, a világ szétszórt katolikussai az Oltáriszentség imáadásában és a szentségi Jézus vételében — mert így fog azután Krisztus egyházának egysége megnyilvánulni, s csak így lesznek a lourdesi júliusi napok — *világkongresszus*.

Az Úr Jézus diadalnapja után.

DILY szomorú, félelmetes lehetett a katakombák országa századok előtt! Földalatti, olajmécsestől homályosan megvilágított folyosókon nyirkos levegőben szorongtak az első keresztények. Az ostiárius minden gyanús személyt visszatartott, nehogy a Legszentebb fehér színének közelébe jusson az, kinek lelke fekete!

A régi idő már elmúlt. Helyébe újak jöttek. Olajmécse helyett csillárokat gyűjtünk s az eddig csak elrejtett Jézus, most virágerdők között, hódoló seregtől kísérve megy végig népes utcákon; Szerető Szíve úgy örül, mikor maga előtt lát «könnyet hullatva, földig omolva» oly sok lelket!

És nekem úgy tűnik fel, hogy ez az ünnep tulajdonképpen egy diadalünnep volt június hóban, mert most nem állottak körülötte azok a régi, Őt félreismerő emberek, kik kérdésére: «kinek tartanak engem az emberek?» azt felelték Péter szerint: «Némelyek Keresztelő Jánosnak, mások Illésnek, vagy egynek a próféták közül». Hogy fájhatott ez a Szentséges Szívnek! Az emberek lelkén akkor még sötét éjszaka volt, melyben Ő derített fényt, kiről azt írja Szent János: «Erat lux vera, ...» «Igaz fény volt, mely megvilágít minden e világra jövő embert.»

Pedig akkor színről-szinre látták a Mestert, hisz lábát csókolták, ruháját fogdosták meg, míg most az Oltáriszentségben van jelen a szent «ostya fehérsége alatt csodálatosképpen!»

És engem megragadott egy gondolat, mért is rejti el az édes Jézus

magát fehér színek alá. A felelet oly könnyű: mert *Ő a fehér lelkek Királya!* Nem a bűnös, homályos, halotthalavány lelkeké. Ezek csak árnyak, melyek rajban veszik körül, mint valamikor régen... Ki tudja az ötezer megvendégelt között, kiket táplált a csodálatosan megszaporodott kenyérrel, nem voltak-e olyanok, kik az *Ő Szerető Szent Szívét* a maguk szeretetlen, jéghideg szívökkel vették körül, mint most is, talán hányan a szentségtörők között, kiknek lelkében megfagyott a vér, nem csörge-dezik bennök a szeretet; — s ebbe a kérges szívekbe, fagyos lelkekbe kell szállni a szelid és melegszívű Jézusnak... Mennyi könnyet hullathat! — És mi lesz ezekből?... Kiszáradt fától ne várjunk zöld rügyezést! Koromsetét éjben ne keressünk derengő fényt!... Igaza van a szent írónak: «Et tenebrae eam non comprehenderunt;» «És a sötétségek — tehát a kihalt lelkek, — őt be nem fogadták!»

Ez nagyon fájhat Neki!...

De a sivatagban is vannak zöld oázisok, s a rekkenő szárító hőségben is hús árnyékot adó fák, melyek körül fehér madárkák röpködnek fehér szárnyakkal és mikor csapkodnak velük, úgy hull a fehér toll, mint tél közepén az apró hópelyhek halkán, nesztelenül, mikor is azt mondják, hogy angyalok rázogatják párnáikat a mennyben, — úgy az Oltáriszentség körül is lebegnek fehér galambok, a mindennapi áldozók fehér galambjai, kik fehér lelkökkel suhogják reggelenként körül a fehér ostya Királyát, s amerre repülnek, fehér tollakat hullatnak; — és ezek az ő példájukat követő lelkek, kikből majd fehér galambok lesznek fejökön kis koronákkal, melyek oly szépen ragyognak a reggeli napfényben... Ezek valóban galambfehér lelkek, kikben nincsen bűn. Tiszták és boldogok, hisz azt ígért nekik az édes Jézus oly sok fül hallatára a nyolcboldogság hegyén.

Ezeknek úgy örül az Isteri Szív!

S az Oltáriszentség Királya ilyeneket kíván maga körül látni minél többet, sokat, nagyon sokat... Szent Jánost azért szerette annyira, mert tiszta szívű volt; Magdolnából, a bűnös nőből is az lett, de el is jött hozzá Husvét reggelén! És el fog menni oly sokakhoz, fel fog keresni minden szívet az Oltáriszentségben, hogy a tisztátalanokat fehérre mossa, a homályos lelkekbe fényt derítsen, a megkövült szíveket meglágyítsa, s a nyári melegben fagyos emberekre szeretetének olvasztó melegét küldje, hogy ne legyenek jégcsapok júliusi légben, fekete árnyak fényes napsugárban, kiszáradt ágak fakadás idején, hanem legyenek tiszta, mocskotalan, fehér szívek és lelkek, kikhez reggelenként szeretettel betérhet a szent áldozásnál a szeretettel oly annyira teljes Szív!

Mit is mondott valamikor, régen egy szürkülő estén az elfáradt Mester?: «Ha nem lesztek ilyenek, mint a kisdetek!...»

Tehát fehér lelkek kelleneek.

De még egyet! Mert a fehér rózsa is elhervad, a liliom is elfonnyad és őszkor a levelek is lehullanak, s olyan kopasz fák merednek az ég felé, hogy fázik tőlük az ember; — hogy azonban lelkünk ne legyen fonnyadt száraz virág, s abban sem legyen ősz, vagyis ne nehezédjék ránk a lanyhaság és véték átkos keze, — valamit kíván tőlünk még az Isteni Szív, melyre Szűz Anyja tanít meg minket. A lorettói litániában sok szép címet adunk a Szent Szűznek, mikor mondjuk: Istennek szent Anyja, szomorúak Vigasztalója, angyalok Királynéja, — de ez az egy oly édes, biztató ránk nézve, mikor így szólítjuk meg Őt: Virgo fidelis, Hűséges Szűz könyörögj érettünk! Igen, hűség kell a mi szívünkbe, az eucharisztikus Jézus után epedő lelkünkbe, hisz annyi a hűtelen! Istenem! mőgöttünk ki tudja mennyi a bukás. Repedező nádak voltunk, melyet a kísértés szele lengett és tört el!

Az Isteni Szív azonban azért maradt közöttünk, hogy hűségre tanítson meg minket. A kísértés perce ó az nehéz! Meglep bennünket a haragosság, indulatosság, tisztátalanság undorító árja, — mily közel van akkor a bukás, s a harc oly rettenetes, — de ekkor kell nekünk a hűség! A római legionárius kitartott a csatában, pedig hogy kiizzadt bele! A herkulánumi őr sem ment el helyéről, pedig tűzes hamú hullt reá! És nekünk is állhatatosság, kitartás, hűség kell, s erre ad erőt nekünk reggelenként a Szerető Jézus Szent Szíve a szent ostyában!

Ó micsoda erőt ad azoknak, kik oly bizalommal mennek hozzá, mint a pogány százados! Kenyeret ad nekik is, mint valamikor régen oly sok éhező embernek, hogy el ne fogyatkozzanak az úton. A Hűséges Szűz Isteni Fia száll szívökbe, hogy hűtelenek ne legyenek! Fehér ostya színében tér be hozzájuk, hogy lelkök fekete ne legyen!

Mily boldogok a mindennapi áldozók fehér serege, kik maguk sem tudják felfogni azt a végtelenül nagy jószágot és kincset, amit kapnak, mint a fehér galambok, melyek halkán szállnak a földre búzaszemet szedni, melyről nem tudják, csak érzik, hogy édes, nagyon édes...

Irta: Pázmándi.

A florenzi hires **san Marco** kolostor udvarában, a vendégszoba bejárata felett látható Fiebole a Fra Angelico egy festménye: Idegen koldus kopogtat alamizsnáért; két frater örömmel fogadják és kiszolgálják s ekkor veszik észre, hogy a koldus az Úr Jézus maga. Hogyan is szól az evangelium? Az Úr Jézus a mennyországot azoknak adja, kiknek mondhatja «...mert mikor meztelen voltam, ruháztatok s mikor éheztem, ennem adtatok...»

MISÉN.

Mély hajolással, a barna padokban
 Ülnek a vének, sorban, előttem.
 Búg az orgona fönt, a magasban,
 Zendül az ének szívemelőn.
 Fönt is, alant is kelnek a hangok
 S összevegyülve, dallamos ének...
 Fönt a toronyban régi harangok.
 Régi igéket — kongva — zenélnek.

Állok a kórus oszlopa mellett...
 Tar fejeken a nap tüze lángol...
 ...Napnak erője, ő s tüze kellett,
 Hogy kibomoljon lomb a sudárból.
 Nap tüze, fénye, égi sugára
 Kelti a földnek lomha erőit;
 Nap tüze nélkül lombba, virágba,
 Dús koronába szökne-e tő itt?

Ősz pap az oltárzsámolyán állván,
 Vallja hitét halk, csendes imával:
 Azt a hitet, mit döngef a sátán,
 Hasztalanul két ezreden által.
 Vallja szeliden s állja keményen,
 Sziklaszilárdan a rohamokban.
 Még nem inog a gálya kezében,
 Csapjon az ár föl itt vagy amottan.

És ki fakasztja ezredeken át
 Emberi szívben e sziklahitét ki?
 Mint a nap tüze fának a lombját:
 Egy, az Öröklény fejtheti ezt ki.
 Fegyvere: szó az erője;
 Győzi a lelket, győzi örökön;
 S hajtja a gályát, hajtja előre,
 Célja felé, vad örvénykőrökön.

Kovács Antal.

A pap nagy hatalma.

AZ OLTÁRON oly hatalmat gyakorol a pap, mely felemeli őt az Isten hatalmáig: átváltoztatja a kenyeret Krisztus szent testévé, a bort Krisztus szent vérévé. Ez nem emberi, nem is angyali, de isteni hatalom. Csoda ez, mely ámulatba és rettegésbe ejt; csoda, mely az egekig ragadja az embert. E csoda szárnyain az ember felemelkedik Istenig s szavaival az Urat felséges trónusáról leszállani kényszeríti. S ki teszi mindezt: egy közönséges halandó ember, aki felszentelt pap. Az oltár mellett Isten helyett beszél s úgy szerepel, mint ennek az isteni mindenhatóságnak, erőnek eszköze.

Míg Jézus a földön járt, az ő emberi mivolta arra szolgált, hogy eszköze legyen a csodák véghezvitelében. Rátette kezeit a betegekre s meggyógyította azokat; a víz szilárdná vált, mikor a hullámok hátán lépdelt. Nagycsütörtökön este vette a kenyeret, megáldja, megtöri s átváltoztatja szent testévé. Jóllehet mindezek emberi cselekedetek valának, mégis, mivel szerzőjük Isten, ennek következtében természetfölötti erővel bírtak.

Hogy ne legyen megszakítva Jézus Krisztusnak testben és lélekben földön való tartózkodása, rendelte a pápságot, hivatásául tűzvén ki számára, hogy folytassa azt a szent és fenséges művet, mit ő megkezdett; a felszentelt pap bármely állásban, legyen püspök vagy egyszerű áldozópap, meghosszabbítója Jézus Krisztus emberségének s mint Jézus Krisztus emberi mivolta, úgy a pap működése, áldozópapi hatalma az isteni mindenhatóság eszköze gyanánt szerepel. 1000

Ily módon történik — s már 19 száz éven keresztül mindennap, számtalan helyen így történik: — Isten fölhasználja a pap ajkait, a pap szavait a kenyér és bor megszentelésére Jézus Krisztus szent testévé és vérévé való átváltoztatására, miként az utolsó vacsorán felhasználta Krisztus ajkait, Krisztus szavait az Eucharistia szerzésére.

A pap tehát az Isten helyettesítője; ő beszél, ő tesz, ő szenteli meg az ostyát s bort Isten nevében, Isten mindenhatóságának szolgálatában; vagy így is kifejezhetjük magunkat: Isten az, ki a pap által cselekszik, ki a pap által beszél s a pap ajkai által átváltoztatja a szent ostyát...

Minő kápráztató, fenséges nagy hatalom a pap hatalma. «Mi az ember, hogy megemlékezel róla s az ember fia, hogy meglátogatod őt? tisztelettel és dicsőséggel koronáztad őt!» Többre, magasabbra emeléd őt angyalaidnál s felmagasztaltad a föld hatalmasai fölé. Midőn eltűnődtek rajta, mit csodáltak inkább? Isten hatalmát és nagyságát, ki ily nagy dolgokra képes vagy Jézus mindent feláldozó szeretetét, ki, hogy köztünk lehessen, nem irtózik a közönséges, föld porából teremtett sok gyarlóságokkal küzködő ember tetteitől, szavaitól? Mindakettőt csodáljátok s imádjátok leborulva Isten nagy hatalmát s határtalan jóságát...

A papot pedig, fedje bár a legegyszerűbb öltöny, tiszteljétek és szeressétek...

(Bossuet: La Toute-Puissance du Prêtre.)

Lukácsy István.

A művek vége.

AFIZETETT ZONGORÁS ott ült a szokott helyén és hosszú sárga ujjai automatikusan verték a billentyűket. Fáradt keringők és léleknélküli monoton melódiák szálltak a füstös kis éjjeli mulatóba. Fonnyadt képű, kitérgült szemű mulatók támaszkodtak az asztalokra, de az is csak elvéve pár... Éjszaka nézett be az ablakon és bágyadt villanyfény tekintett rá vissza a foltos kirakatüvegen át.

A vendéglős elégedetlenül járkált az asztalok között, akkor megállt a zongorás előtt.

— Ejnye, hogy játszik ma? Elalusznak sorra a vendégeim.

A zongorázó úgy kapta fel a szemét, mintha letargiából ébredt volna. Vékony, csontos arcában a karikára tágult szemek lázasan csillogtak és beesett arcbőrén is beteg, pirosas tűz égett.

Ujjai megálltak a billentyűkön:

— Beteg vagyok uram...

— Tehetek én róla? Azért rontsam az üzletet? Van még elég muzsikás a szegény-negyedben, kaphatok.

Súgva beszélt, hogy a vendégek ne hallják. Valaki zörgött a pohárral, ott hagyta a muzsikust és az asztalhoz sietett.

A zongorás pár pillanatig pihent. Úgy érezte, mintha körülötte égne a levegő, míg a tagjaira ólomsúlyok nehezednek.

— Beteg vagyok — sóhajtott magában. — Talán utoljára ülök itt. Talán nem sokára vége. Nem veszem föl többé a zöldre kopott frakkot piszkos gallérral.

Elmosolyodott.

Lázás fejében zavarosan keringtek a gondolatok.

— Furcsa. Utálok itt mindent és mégis itt ülök nap-nap után. Utálok a piszkos asztalkendőket és a hosszú nyakú söröspalackokat. Utálok ezeket a boros leheletű, szív nélküli embereket. Utálok magamat, a kopott frakkú, piszkos gallérú éjjeli muzsikust...

Egyszerre különös vágy fogta el tisztaság után. Habos vánkost és és fehér falakat látott. Akkor úgy érezte, hogy kicsi gyerek és tiszta ingecskét ad reá az anyja...

— Mi lesz? Fog-e már játszani? — szólt rá odapillantva a vendéglős.

Ujjai végigfutottak a billentyűkön. Valamilyen régi ábrándot játszott. Maga sem tudta, hogy jutott az eszébe, hol is hallotta. Biztosan régen, nagyon régen... Talán mikor még mint kis gyerek aludt fehér falak közt, habos vánkoston, tiszta ingecskében.

Egészen elzékenyült. Végtelen pianóra fogta a hangokat. Olyan finoman, lágyan hangzott a melódia, mint egy tiszta gyermekálom.

A vendégek meglepetve pillantottak föl. Egy hosszúhajú fiatalember felkelt és hátamögé állt.

Az ábrándot halk, édes összhang zárta be. A vendégek akkor már tovább diskuráltak, senki se figyelt rá. Csak a hosszúhajú fiatalember szólította meg.

— Barátom! Miért jár ide muzsikálni? Hiszen művésznek született... Olyan talentum, amely koncerttermekben van hivatva játszani és nem ilyen züllött éjjeli mulatóban.

A zongorás hátrafordult. Csodálkozva nézte a fiatalembert. Mintha elmúlt évtizedek biztatása támadt volna fel... Csakhogy most már késő.

Fáradtan mosolyodott el.

— Uram, minden ember művésznek született.

A fiatalember — aki úgylátszik amolyan, csak sajátmagától elismert poéta volt — érdeklődve nézett a muzsikusra.

— Hogy érti?

A zongorásnak megoldódott a nyelve. Ittassá tette a láz és az ittas emberek tűzével akart beszélni... Évtizedek elzárt keserősége fojtogatta torkát és szükségét érezte, hogy áttörje ez a keserű ár a szíve zsilipjét.

Beszélt. Égő szemmel, tüzes lehelettel:

— Hogy hogy értem? Ahogy mondtam. Minden ember művésznek született. Én azt hiszem igaz, hogy Isten van az égben. És Isten művészlelkeket teremtett. Higyje el uram, mi rontjuk el az életünket... A mi életünk egy be nem fejezett mű... És azért jár csupa kettétört művész a világban, mert nem találjuk a művünk végét.

A kezdő poétát érdekelte a téma. Szenzációéhesen csillan meg a szeme:

— Maga is?

— Én is. És maga is és mindenki. De jó, beszéljünk rólam. Hallja meg az én be nem fejezett művemet.

— Figyeljen... Amit az előbb játsztam, az volt a gyermekálmom. Fényről és tisztaságról... Ó, higgye el, uram, fehér ágyacskákban még csupa kis művészek szunnyadoznak.

Ujjai belecsaptak a zongorába. Lázás rapszódia szabadult ki a fehér billentyűk közül. Ujjongva, zokogva, belecsitulva epedő lihegésbe és újra kitörve nagy, fantasztikus, őrjüngő hangokban. Élt, mozgott, sírt, jajveszékelt, kacagott és kiabált tőle a levegő és még az egyszerű emberek is önkéntelen bámulattal tették le kezükből a poharat.

A zongorás pedig beszélt:

— Lássa uram! Ez az ifjúságom. Az ifjú is mindmegannyi művész, Hallja a pianót? Most álmodja szerelmes álmait... Ez a fortissimo már a művész őrjüngése, amikor fantáziája alkot lázas képeket és vágyik a lelkünk valamire, valami elérhetetlen valamire...

— Hallja?... Most... most sétálok virágzó gesztenyefák alatt egy kis leánnyal... Istenem, mintha most is látnám... Olyan hűségesen mosolygott rám a kék szemével... És elhagytam, uram... elhagytam... Pedig szerettem igazán.

— Mért hagyta el mégis?

— Miért? Mert magasabbra vágyott a lelkem! Elcsábítottak tőle a művészálmok. Akkor már tele volt hanggal a lelkem... És akkor álmodtam meg ezt a rapszodiát, hogy meghódítsam vele a világot!

A fiatalember visszafojtott lélegzettel hallgatta. A zongorásnak úgy

égett az arca, hogy szeme szinte kiugrott üregéből... Nyakát kinyújtotta, teste emelkedett, mint a repülni készülő madaré.

Gyönyörű változathoz ért a rapszódia. A hangok elcsitulnak, ünneplés piano cseng... az ember füle szinte előre érzi a következő modulációt...

És akkor megállt a zongorás keze. Mozdulatlanul nézett pár pillanatra a levegőbe... Akkor eltorzult arca valamilyen égő, benső fájástól és lankadtnak estek le kezei a billentyűkről.

Panaszkodó, szinte siró volt a hangja, ahogy visszafordult a fiatalemberhez.

— Nem tudom tovább... Most jönne valami szép, fenségesen szép és nem tudom, hogy mi... Itt maradt abba a mű... Itt szakadt abba a művészeletem és eljöttem ebbe a füstös mulatóba, hogy éhen ne haljak.

A fiatalember meghatottan hallgatott. Nem tudott felelni.

Akkor a vendéglős jött oda. Kövér, piros arca elégedetten mosolygott.

— Tetszett a vendégeknek... Még egyszer játsza el!

A zongorás pedig felugrott. A lázas vér elfutott arcából és halál-sápadtan nézett vissza. Nézett... azután felnevetett, hörögve keserűen.

— Még egyszer játszom el? Nem, uram, egyszer eljátszottam az életemet, többször nem játszom el.

Tántorogva indult az ajtó felé.

— Megbolondult? — meredt rá a vendéglős.

De a zongorás már nem hallotta. Nem hallotta a fiatalember hívó szavát és a vendégek álmélkodását sem.

Ment... ment, mint a holdkóros... Gázlángos utcákon, hűvös éji levegőben... A halántéka égett, szeme előtt forgott a sápadt sárga fényben uszó éjszakai utca.

És egyszerre megállt.

— Elvesztettem a kenyeremet! — hördült fel! — Mit csináltam? Hogy is volt? Részeg vagyok? De nem ittam... Beteg vagyok?... Mit tettem, hogy volt? Nem tudom... csak azt tudom, hogy elvesztettem a kenyeremet...

Végigsimította a homlokát és elmosolygott:

— De megtaláltam a szívemet. — Körülnézett. Úgy képzelte, hogy minden uszik körülötte, elúsztak a házak, el a füstös mulató... az utcák, minden... És egyedül áll magasztos csendben, ahol barnacsuhás barátok mormolása hangzik és vakítóan ragyog szemébe oltárgyertyák fénye.

— Igazán megbolondultam?

Megtapogatta fejét. De nem. Tényleg templomban állt. Valahol éjjeli adorációt tartottak a barátok és nyitva maradt a templom kapuja.

És a lázas ember szeme megpillantotta az orgonát. Egyszerre ki-
mondhatatlan vágy fogta el játszani valamit... A másik pillanatban már
az orgona előtt ült... Bizonytalanul próbálgatta a melódiát, ott ahol
előbb abba hagyta a füstös mulatóban. Akkor felragyogott az arca...
Megtalálta az átmenetet... És hatalmas Te Deum zugott fel a csöndes
templomban... Elűzve a csendet, hatalmas, szárnyaló hangok szálltak a
magasba, betöltve szépséges hangokkal a gyertyafényes némaságot...

A barátok felijedtek és...

... hogy mi történt akkor, nem tudom. Csak azt tudom, hogy új fráter
van a kolostorban, akit úgy találtak egy csodás éjszaka fönt a kóruson,
zokogva ráborultan az orgonára. És ez a fráter alig beszél, de mindig
mosolyog és ha esténként elvégezte a legalacsonyabb munkákat, jutalom-
képen felcsoszoghat a csendes templom korusára orgonázni.

Ilyenkor csodás, bűvös hangok fakadnak a némaságban, művészi
melódiák, amilyeneket babérral koszorúzna a világ. De a fráter csak a
csöndnek játszik... És ha megkérdeznék micsoda titkos művész vagy?
azt felelné álmodó, halk hangján:

— Minden ember művésznek született... Minden ember félbemaradt
művész, aki nem találja meg a műnek utolsó akkordját: Istent. *Blaskó Mária.*

TÖRTÉNELMI TÁR.

Magyar főpapok primiciája.

DANAPSÁG bajos volna elképzelni püspököt, ki csak a püspöki szék
elnyerése után szentelteti magát pappá s tartja meg előre szent-
miséjét. Nem így volt ez a középkorban s a XVI. században. Akkor nem
volt valami különös ritkaság a püspökök újmiséje.

Más idők jártak akkoron. A tudományok terén a theologia vezetett
európaszerte. Annyira uralkodott a hittudomány a többi tudomány fölött,
hogy a reneszánsz kora előtt a tanulás egyértelmű volt az egyházi pá-
lyára való készüléssel.

A külföldi egyetemekre járó magyar ifjak csakúgy elvégezték a
theológiát, mint a jogi, orvosi vagy egyéb tudományokat. Iskoláik végez-
tével azután rendszerint a királyi udvar, a kancellária szolgálatába állot-
tak. Politikai vagy tudományos érdemeikért egyházi méltóságokkal jutal-
mazta őket a királyi kegy. A királyi titkárokban a püspöki kar jelöltjeit
látták a kartársak. Sokan már mint tanulók élveztek valami egyházi java-
dalmat: apátságot vagy prépostságot. Abban a korban az európai köz-

vélemény szerint a tudományos foglalkozás annyira a papság körébe tartozott, hogy a tudomány és irodalom művelőit már mintegy papoknak tekintették s a tudományos törekvésű világi férfiak érdemeit is egyházi javadalommal jutalmazták.

Igy kerültek a magyar főpapi székekbe is világi emberek, kik többnyire még csak a kisebb egyházi rendeket sem bírták. Ezek azután vagy csak a püspöki joghatóságot gyakorolták és a püspökséggel járó papi teendőket, a lelki vezetést helynökeire bízták, vagy pedig a főpapi szék elfoglalása után pappá szenteltették magukat. Primiciájukat persze országra szóló ünnepség keretében, nagy fényvel tartották meg. Néhány ilyen primiciáról óhajtok ezúttal szólni.

1. Geréb László.

Vízaknai és visegrádi Geréb László, Mátyás király unokaöccse, mint erdélyi püspök tartotta újmiséjét. E tudós férfiú a ferrarai egyetemen végezte tanulmányait. Ferrarából hazatérve, mint az erdélyi egyházmegegyének kispapja Mátyás király adományozása útján elnyerte a jövedelmű nagybányai városi plébániát. Ámde midőn a nagybányaiak kegyuri jogaiknak érvényesítése végett 1472-ben pert indítottak, Geréb önként lemondott a javadalomról. 1474-ben az erdélyi püspökség kormányzója lett. Ekkor még csak huszonnégyéves volt és teljes püspöki jogaiba csak három év múlva, 27 éves korában léphetett. A pápa utóbb kinevezte az apostoli szentszék követévé.¹ 1501-ben kalocsai érsek lett, de már a következő évben, 1502. július 26-án meghalt.

Midőn Geréb az erdélyi püspökséget elnyerte, még csak a tonzurát vette volt föl. Csak jóval később adatta fel magának az egyházi rendeket és szenteltette magát pappá. Primiciáját 1498. július 22-én tartotta Gyulafehérvárott nagy ünnepségek között.² A primicián II. Ulászló király is képviseltette magát s ez alkalomból értékes pluvialét küldött ajándékba a püspöknek.³

2. Szatmári György.

Szatmári György a királyi kancelláriában kezdte pályafutását. 1494-ben már királyi titkár. A következő évben a szent Miklósról nevezett székesfehérvári prépostságot adományozta neki Ulászló király. Utóbb ehhez még két más préposti javadalmat is szerzett. 1498-ban veszprémi püspök lett s az országgyűlés engedélyével ezután is megtartva a budai

¹ Érsekújhelyi Menyhért: A kalocsai érsekség... Zenta, 1899. 98. sk. I.

² Magyar Sion 1869. 90. l.

³ Magyar Sion 1867. 197. l.

felsőhévizokról nevezett Szentháromság-egyház prépostságát. Mindezen egyházi javadalmakat mint világi ember nyerte el Szatmári. A veszprémi püspökségben a római szentszék csak oly föltétel alatt erősítette meg, ha pappá szentelteti magát. Szatmári ekkor a pápához folyamodott s kérte, ne kötelezzék az egyházi rendek fölvételére. Ezt a kérését azzal indokolta, hogy kötelmei gátolnák kancelláriai teendőinek teljesítésében. VI. Sándor pápa kétévi halasztást adott Szatmárinak az egyházi rendek fölvételére.¹

1501-ben a váradi püspökséget, 1505. végén pedig a pécsi püspökséget nyerte el. Még mindig nem volt fölszentelt pap, csak a kisebb egyházi rendeket vette föl; de most legalább már komolyan foglalkozott pappá szentelésének ügyével s primiciájának tervével. 1505. elején közölte a pápával, hogy az egyházi rendeket fölvenni óhajtja. A pápa készséges örömmel engedte meg fölszenteltetését, sőt hogy első szentmiséjét annál örövendesebbé tegye, teljes búcsut engedélyezett mindazoknak, kik a primicián jelen lesznek és a szentségekhez járulnak. A primicia napja is ki volt már tűzve. 1506-ban, újév napján szándékozott Szatmári első szentmiséjét bemutatni szülővárosában, a kassai plébánia-templomban. Ám eközben Szatmári a pécsi püspöki székbe került s a primicia elhalasztódott. Szatmárinak kételyei támadtak, vajjon azok a búcsukegyelmek, melyeket a pápa még mint váradi püspöknek engedélyezett első szentmiséje alkalmára érvényesek-e most is, miután a váradi püspökségről a pécsi egyházmegye élére került. A pápa megnyugtatta, hogy azt a felhatalmazást, miszerint a szentatya nevében teljes búcsuban részesítheti a primicián megjelenőket, igénybeveheti, mint pécsi püspök is.²

Most már Szatmári sem halogatta tovább a dolgot. Fölvette a nagyobb rendeket, püspökké is fölszenteltette magát s 1506. őszén fényes és örömteljes ünnepség mellett mutatta be első szentmiséjét a kassai szent Erzsébet-egyházban. Hogy erre az örömmünnepre nagyszámmal gyűltek össze a hivek, gondolhatjuk már abból is, hogy ez alkalommal búcsukegyelmekben részesülhettek. A kor vallásos népe sietett felhasználni az ilyen alkalmat.

Valószínűleg már primiciája alkalmával gazdagította a templom kincstárát néhány értékes ajándékkal. Többek közt egy fehér selyem, aranyvirágokkal himzett kazulát ajándékozott a templomnak a hozzátartozó felszereléssel, két dalmatikával stb. Ezen és egyéb adományaival

¹ Tóth-Szabó Pál: Szatmári György primás. Budapest, 1906. 38. l.

² Tóth-Szabó i. m. 56. és 70. l. — Bunyitay Vince: A váradi püspökség története. Nagyvárád, 1883. I. köt. 351. l.

a templomnak bőkezű mecénása volt Szatmári, aki egy kassai kalmárcsaládnak fiából küzdötte föl magát a legmagasabb egyházi méltóságba. Mint esztergomi primás és főkancellár fejezte be életét.

3. Oláh Miklós.

Szatmári György primiciájánál is fényesebb volt Oláh Miklós püspöknek újmiséje Pozsonyban, 1552. február 28-án.

Oláh Miklós mint Szatmári György pécsi püspöknek titkára határozta el magát arra, hogy az egyházi pályára lép. Püspöke kegyéből csakhamar pécsi kanonok lett, majd emellé az esztergomi káptalanban is szerzett kanonoki javadalmat. Mikor Szatmári az esztergomi érseki székbe jutott, Oláh elnyerte a miskolci plébániát, melynek vezetését egy fölszentelt papra, mint plébánoshelyettesre, utóbb pedig szerzetesekre bizta. Szatmári halála után a királyi udvar szolgálatába lépett, ahol 1526-ban királyi és királynéi titkár s a királyi tanácsnak tagja lett. Hü szolgálatainak jutalmául 1527-ben a székesfehérvári örkanonokságot, 1543-ban pedig a zágrábi püspökséget kapta meg.¹ Az egyházmegye kormányzatát nem vette át, hanem Tompa Györgyöt kinevezte kormányzónak, Szondy Pált meg vikáriusnak; ő maga Ferdinánd király megbízásából a kancellária vezetését vette át. A zágrábi püspöki székből, még mielőtt pápai megerősítést nyert volna, 1548-ban az egri püspökségbe helyezték át.²

Mint egri püspök tartotta Oláh újmiséjét. Akkortájt készülődött újmiséjére Verancsics Antal, egri kanonok is, kiknek Oláh eszközölte ki 1550-ben az esztergomi olvasókanonokságot. 1550. november 10-én Egerből értesíti Oláhot Verancsics, hogy 1551. január 1-ére tűzte ki primiciáját, de az ünnepséget elhalasztja, hogy Oláh püspöknek megbízatásában eljárhasson. Érdekesen írja a primiciára készülődő Verancsics: «kezdem már az lenni, amilyennek régen kellett volna s nem akarok a jövőben szent rendemnek s a Szentléleknek, ki engem az isteni titkok sáfárjává rendelt, ellenállni».³ Lehet, hogy épen Verancsicsnak ezen szavai hatottak Oláhra, ettől kezdve a püspök is hozzákészül első szentmiséjének megtartására.

Oláh Miklós elsőben úgy tervezte, hogy az új országgyűlés alatt, 1551. november 22-én tartja primiciáját. Szeptember 19-én már a meghívókat is szétküldözte az országgyűlésre készülődő rendeknek. Azonban a török háború miatt az országgyűlést elhalasztották s Oláh is új határnapra tűzte ki primiciáját. 1552. február 25-én, a király születése napján,

¹ Kath. Szemle, 1903. 330., 332., 336. s 432. l.

² Kath. Szemle, 1905. 113. és 119. l.

³ Verancsics Antal összes munkái. VIII. köt. 146. l.

Pozsonyban szándékozott újmiséjét megtartani s erre a királynét is meghívta, kérve, hogy személyes megjelenésével vagy követ küldésével emelje az ünnepség fényét. A primícia azonban párnap halasztást szenvedett. Ferdinánd király az eredeti megállapodástól eltérőleg csak február 27-én érkezett Pozsonyba. Másnap, február 28-án mutatta be Oláh első szentmiséjét, melyen a király is résztvett az országgyűlésen időző rendekkel egyetemben. Sőt az ezen alkalommal rendezett lakomán is megjelent a király.¹

Pozsony városa, ahol újmiséjét tartotta, lett később, mint esztergomi érseknek (1553—1568.) egyik otthona. Timár Kálmán.

Éjjeli szentségimádás elégtételül az éjjeli bűnökért. Irta: *Ziegler* András landshuti plébános. Magyarul kiadja a Rózsafüzérgyár Kálocsán. Ára 28 fillér.

Ez a füzet útmutatást ad a szentóra ájtatosság egyik nemének végzésére. A csütörtöki szentóra ájtatosság eredete boldog Alacoque Margitnak látomására vezethető vissza s abból áll, hogy kiki valamelyik csütörtöki napra éjjeli imádsági órát vállal, egy órát töltve otthon szentségimádásban.

Hitvédelmi közlemények. Fordította dr. Kuncz Ferenc. A «Herz-Jesu-Sendbote» 1906—1910. évszámaiból fordította az illusztris szerző. Kettős cél lebeg szeme előtt: «Az egyik, hogy úgy a nép, mint az intelligencia körében egyes hitvédelmi kérdéseket megvilágítsak, s így a hitben gyöngéket megerősítsem, a másik cél pedig az elsőből folyik s ez nem más, mint annak bebizonyítása, hogy egyedül a katolikus Egyház a Krisztustól alapított Egyház».

A könyv formája rendkívül könnyen kezelhető csinos zsebkiadás, örömmel hívjuk fel rá kedves olvasóink figyelmét.

A lisieuxi kis Teréz nővér története. (Egy kis fehér virág tavaszának története.) Sajtó aló rendezte *Domonkos* István. II. bővített kiadás. Kiadja a Szent-István-Társulat. Ára 32 fill.

Egy kis fehér virág tavaszának története — ezt a címet adta lisieuxi Teréz nővér önéletrajzának s ugyanily címmel jelent meg e könyvecske első kiadása. Legjobb dicséret *Domonkos* könyvére az, hogy rövid idő alatt már a második kiadás vált szükségessé belőle.

Teréz nővér önéletrajzából és egyéb irataiból szövődött össze ez a kedves könyvecske: a fehérlelkű, gyönyörűséges kis Teréz nővérnek az élete. S ez az élet a tökéletes szeretetnek ragyogó szép gyakorlása. Ebben a kis apácának az élete valóban a csodába csap át.

¹ Kath. Szemle, 1905. 126—127. l.

JÉZUSOM, ÖRÖMÖM

Rovatvezető: DR. SZYLLABA EMIL.

Te Deum után.

ELHANGZOTT az iskolai év végén a templomban a Te Deum, a hálaadó istentisztelet. Leborultatok a templomban az Úr Jézus előtt — jól tudjátok, hogy övé minden év és minden hónap, minden nap és minden perc. Némelyek közületek észrevették, mennyire igaz ez, amit mondok, mert a tanév végén hiányzott egy-egy társuk, aki a tanév elején még ott volt a Veni Sanctén, de a Te Deumot már nem a földön, hanem az égben énekelte. Igen, az Úr Jézus a kis fehér ostyában az Ura minden időnek: mint ahogy a tengerből könnyű néhány cseppet meríteni, oly könnyű volt neki ezt a tanévet számotokra adományozni.

Azonban, nemde gyermekeim, ti a Te Deum-on nem voltatok egyedül a templomban. Nemcsak szüleitek, tanítóitok és a hivek imádkoztak veletek, hanem elsősorban az anyaszentegyház. Ez a jó lelkiánya a maga nevében az oltárhoz küldte az ő papjait; azokat a papokat, akik naponkint kezükben tartják az idő Urát, az édes Jézust, azért küldte őket az oltárhoz, hogy ők kezdjék énekelni a hálaadó éneket. Miért? Azért, mert az anyaszentegyház legjobban tudja, milyen fontos rátok nézve minden tanév.

Ime, múlt évi szeptember óta nagyobbra nőttek: nagyobb, vagyis erősebb lett a lelketek és a szívetek is? Vagy szívetek, lelketek törpe maradt? Gyermekeim, hát minek lakott az egész tanéven keresztül az Úr Jézus az Oltáriszentségben? Nem azért, hogy megerősítse a jóban a szíveteket, lelketeket? Ha mégsem lettetek erősebbek, annak az az oka, hogy nem áldoztatok elég gyakran vagy elég jól. Ha pedig lelkileg erősebbek lettetek, köszönjétek meg neki teljes szívetekből. -

Sok új dolgot láttatok vagy elképzeltetek magatoknak az elmúlt tanévben, például a földrajzban, természetrajzban, történelemben, termé-

szettanban. Most feleljetek magatoknak e kérdésre: Újnak, azaz másnak ismertétek meg az Úr Jézust is a legméltóságosabb Oltáriszentségben? A régieknek, oly jónak és szépnek, mint a múlt tanév elején? Egy cseppet sem szebbnek és jobbnak? Kár, mert Jézust teljesen kiismerni a legnagyobb bölcs sem tudja s azért legalább évről-évre szebbnek és jobbnak kellene képzelnünk tudnotok. Vagy van tán valaki, aki egészen másnak képzele most Jézust, mint tíz hónappal ezelőtt? Van oly gyermek, akinek ezelőtt még csillogott a szeme, ha róla hallott beszélni és szíve egyszerre meleg lett — most pedig mintha idegen volna neki Jézus, semmit sem érez? Ezelőtt, mikor reggel fölébredt, édes öröm töltötte, mert eszébe jutott: Ma, még ma áldozni fogok, Jézussal leszek! — most pedig úgy tesz, mintha Jézus csak mások számára rendelte volna a szentáldozást, de az ő részére nem, mert alig néha áldozik? Szegény, szegény gyermek! mi történt veled? Ki volt a pájtásod, hogy el tudtál szakadni a te Jézusodtól? Hagyd el azt a társat, mert ő nem adhat neked mennyországot, ő nem tud boldogítani. Vagy azt hiszed, hogy vannak igazi nagy örömeid, mikor nem szereted Jézusodat? Jézus nélkül nincs igazi öröm. Vissza kell térned hozzá, ő vár terád s abban a pillanatban bocsát meg s ölel magához, amelyikben akarod — rossz társad pedig nem tesz így, hanem abban a percben hagy el vagy taszít el magától, amelyben már tőled semmit sem remélhet.

De hát kérded: miért írok ily szomorú dolgokat; hiszen az anyaszentegyház nem ilyen dolgokért tartotta a hálaadó Te Deum-ot?! Hiszen nem is gondolom, hogy nagy részetek lelkét ilyen bajok érték az elmúlt tanévben. Ezt az anyaszentegyház sem gondolja, mert különben nem tartott volna Te Deumot. Azonban lehetnek gyermekek, akik ilyen szerencsétlenek lettek. Ezeket kérni akarom, hogy térjenek vissza az Úr Jézushoz, áldozzanak ismét gyakran. A többi pedig, aki hű az Úr Jézushoz és őt most még jobban szereti, mint egy évvel ezelőtt, lássa be, hogy őt is érthette volna ilyen lelki kár; ő is elromolhatott volna; azt, hogy megmaradt jónak, egyedül csak a gyakori szentáldozásnak köszöni. Azért tartson ki hűségesen az eucharisztikus Úr Jézus mellett.

Amivel a szünidőben sem szabad felhagyni.

BEDVES gyermekem, te különböző dolgokat cselekedhetel, csak eggyel nem hagyhatsz fel: a szeretettel. Egy időben tanulsz, mert szeretsz tanulni, vagy az engedelmeség parancsolja neked a tanulást s te szeretsz engedelmeskedni; majd meg játszol, mert szeretsz játszani. Most nevelsz, mosolyogsz, mert láttál, hallottál vagy kaptál olyasmit, amit szeretsz;

máskor sirsz, mert bántottak téged vagy más t te magadat is meg a megbántottat is szereted, avagy elvettek tőled valamit, amit kedvelsz. Még ha valaki rosszat cselekszik, azt is szeretetből teszi, de természetesen bűnös szeretetből: a vétkeket szereti. Például aki lop, szereti azt a tárgyat, amelyet eltulajdonít; aki rest, szeret henyélni; aki hazudik, túlságosan szereti magát vagy más, akin hazugságával segíteni akar stb. Nagyon sok példát lehetne erre felhozni, de ugy-e így is elhiszed nekem, hogy bármit cselekednél, akár jó az, akár rossz, szeretetből tennéd; csak hogy a jót szent szeretetből, a rosszat pedig bűnös szeretetből. Szivedet olyan-nak teremtette az Úr Isten, hogy folytonosan kell valamit szeretned. És ha nem szereted a jót, egészen biztos, hogy a rosszat szereted.

Ime, két hónapra felhagysz az iskolabajárással, de a szeretettel fel nem hagyhat. Mit fogsz szeretni, hogy ne kelljen a rosszat kedvelned s el ne romolja a tanév elejéig? Szeresd azt, aki szeretetedre legméltóbb, szeresd az Úr Jézust. Ha őt szereted, mindig a jót fogod tenni, mert hiszen tudod, hogy hazug, aki mondja, hogy szereti Jézust és gonoszat cselekszik.

Jól tudod, hogy mivel mutatod ki legjobban szeretetedet Jézus iránt. Nemde, a gyakori szentáldozással? Ott a szeretet iskolájába jársz, ott igazán Jézus a tanítód, mikor szivedbe szól és lelkedhez beszél. Enélkül a tanító nélkül soha sem lehetsz el, akkor sem, amikor már teljesen elvégzed az iskoláidat; ebbe az iskolába mindig kell járnod: akkor is, amikor már ősz lesz a hajad. Mert aki Jézust nem szereti és nem kívánja hallgatni azt a tanítást, amelyet a szentáldozáskor ad szívünknek, előbb-utóbb a rosszat fogja szeretni. Azért maradj meg szeretetben, ebben ne legyen szünidőd: hiszen Jézus szeretete nem fáraszt, hanem felfrissít és erősít.

ÖRÖK LÁMPA FÉNYÉBEN.

Én kis szolgálád kérdezni merjem:	Sugárzó csillag fényvetése,
Úram, mit akarsz, hogy tegyek?	Melynek három király örülf.
Mivel sötét, ködös utamra	Nem paloták felett ragyog bár,
Kegyes szived ily fényt vetett.	De csak szegény barlang körül.

E fény rokon az éji fényvel,	Ó e szegénység hinti fényét,
Mely Bethlehemre arada.	Ó ez alázat mint ragyog!
Nézte, csodálta félelemmel	Bámulva sejtem meg a célt itt,
Mezők virrasztó pásztora.	S vezér nyomán haladhatok.

Itt térdelek naponta immár:
 Úram! mit akarsz, hogy tegyek?
 Ez égi fénynek tengeréért
 Mivel fizessek én Neked?

Epölyi.

EUCHARISZTIKUS SZÖVETSÉGEK.

Bácsalmáson új szövetség alakult. Isten hozott, gyermekeim.

Nyitra. Csak rajta, kedveseim. Örülök, hogy vakációban is járattátok a lapot.

Nagyperkátá. Üdvözlöm az új tanácsosokat: *Vadász György, Klímsa Arthur, Rajcsányi József, Priszlács Dezső.* Legyetek mintatagok.

Pécs. Vakációban is legyetek kitartóak! Szervusztok.

Zalaegerszeg. Üdvözöllek, barátaim. Örülök, hogy annyi lelkes fiú és leány csatlakozott a szövetséghez.

Szepesolasz. Üdvözöllek benneteket, picinyek. Nagyon szeressétek az Ur Jézust.

Zselizkislak. Isten hozta az új tagokat.

Esztergom. A gimnazistabarátainkat megkülönböztett szeretettel fogadjuk a szövetségbe. Isten veletek!

Baranya-Nagynyárád. Remekül fejlődik nálatok a szövetség. Mily nagy öröme van az Úr Jézusnak! Csókol az igazgató bácsi.

Sárvár. De gyönyörűek a kirándulásnak és a királynapoknak a leírása. Ha lesz hely az újságban, közlök belőle. Még valamit. A jó Isten áldja a buzgó templomgyűjtőket. Pá!

Pinkafő. Mindig készülök levelet írni, de a sok dolgom miatt nem jutok hozzá. Még a gyönyörű rajzot sem köszöntem meg, melyet névnapomra kaptam. Sok-sok üdvözlöt!

FESLŐ BIMBÓK

A kis lélekmentő.

Egy kis fiúcska, aki tudta, mirevaló a szent gyónás és áldozás és gyakran ment áldozni, szomorúan látta, hogy atyja sohasem gyónik. Talán többször hallotta is, hogy édesanyja husvét- és karácsonytájban mennyire kérte férjét, jó lenne már egyszer meggyónni. A bátor fiúcska egyszer nagyot gondolt, odaállt atya elé és így szólt: «Édes apám, te nem is gondolod, hogy mily nagy örömet szereznél nekem és anyámnak, ha egyszer meggyónnál». «Ugyan, hagy föl a te ostoba gyónásoddal!» «Jól van, atyám, addig míg meg nem gyónsz, kenyérenél egyebet nem eszem, víznél egyebet nem iszom.» «No majd meglátjuk», szólt nevetve atyja. Vacsoránál a kis hittérítő kenyeret evett és vizet ivott. «Gyerekes-

kedés, mondá az atya «csak rajta, ha neked tetszik». A következő napon ismét csak kenyeret evett és vizet ivott. Az apa bosszankodott és szidta, hogy miért nem eszik mást. A fiú kitartott. Mikor azonban még a következő napon is állhatatos maradt, az apa megsokalta önkéntes böjtjét, melyet ő miatta fogadott és így szólt: «No csak egyél, mert holnap gyónni megyek». Ugy is lett. Másnap elment gyónni és áldozni és ezentúl mint hű katolikus élt és halt meg.

Temesvár.

Magyari Gizella

az Euch. Leányszövetség tagja.

Sárvári királynapok.

NAGY örömmünnepet ültünk mi sárváriak május 17-én. III. Lajos bajor király tiszteletére szép népünnepélyt rendeztek d. u. 4 órakor a szatmári erdőben. A királyi család részére gyönyörű kék- s fehérszínű kupolás sátor volt készítve a bajor címerrel. Mellette jobbról nagy tribün, balról a virágsátor, hol szebbnél-szebb virágokat árultak jótékony célra. Tömérdek nép volt kint s taposta a latyakos fűvet. Midőn ő felsége kocsija megállott, katonazene játszott a bajor himnust. Alighogy elhelyezkedett a királyi család, bemutattak a polgári fiúiskola növendékei fehér-kék tornaöltözetben pompás tornagyakorlatokat dobszó mellett s végül énekeltek egy igen szép tornaindulót. Azután következtek a zárdai nagy leányok fehér-kék magyaröltözetben, pártával, kik szép játékokat mutattak be, amelyek közül legszebb volt «A pünkösdi királyné» c. dalos játék. A hely deszkákkal volt kirakva, mert az esőtől nedves fűben sárosak lettünk volna s meg is hülhettünk volna. A főbíró úr kegyes volt valamennyi szereplőket omnibuszon kivételni s ismét hazaszállíttatni. Majd egy magyarruhás lakodalmas csapat (a sárvári selyemgyáriak) víg nótaszóval vonult el a király előtt. Először is az örömapa köszöntötte fel a királyi családot, azután a vőfély megkérte az örömapától a szép menyasszony kezét s mikor a beleegyezés megtörtént, a menyasszony egy hatalmas kalinkót adott át a királynénak, aki azt mosolyogva fogadta. A lakodalmas nép azután nótaszóval a magyar csárdába ment, hol cigányzene mellett járták a csárdást. Azután szétnézett a királyi család a sátrak között. Minden sáternál viharos éljenzés fogadta őket. Mindenhol vettek valamit. Mi, gyermekek, kezét csókoltunk a királynénak s kaptunk tőle süteményt. A leghosszabb ideig a magyar csárda előtt álltak meg s nézték őket, hogy járták a csárdást. De szólt is a cigányzene, hogy alig tudta az ember megállni, hogy velük ne járja.

A pezsgősátorban a sárvári cukorgyáriak gyönyörű rokokóöltözetben árultak pezsgőt. Oly szépek voltak, nem győztük őket eléggé nézni.

Különösen pompás volt fehér atlaszhajuk, melyet a budapesti színháztól kölcsön vettek. Egy darab parókának az ára 60 korona.

Mindenhonnan hangzott víg kacagás. Felültünk a hajó- s körhintákra. Elmulattunk a bohócsátorban. Ott volt 3 törpe, 1 óriás, pofozó-gép, ősemberek, zöld ló, hatlábú csirke; emberek fel voltak öltözve elefántnak, szárnak, békának; volt ott békazene. Halálra neveltük magunkat. Senki sem törődött a csunya idővel. A sátrak között úgy nyüzsgött a nép, mint a kasban a méh. Miután a királyi család körüljárta az összes sátrakat, ami jó egyóráig tartott, gyönyörűen szólt a katonabanda. Ő felsége a sátorban meguzsonázott s lelkes éljenzés között visszahajtatott a várba. Az erdei mulatság azonban még késő estig tartott villanyvilágítás mellett.

Sohasem fogjuk elfelejteni ezt a szép népünnepélyt, amelyről az öregek azt mondják, hogy ilyet Sárvár még nem látott.

Sárvár, 1914. május 23-án.

Főtisztelendő igazgató bácsi kezeit csókolja *Zvirschitz Ilonka*

IV. o. tan. Euch. egy. tagja.

A nagyobbak pályázatának jutalmi.

Tudom, hogy szorongó szívvel várjátok barátaim a jutalomdíjakat. Sietek is őket kiosztani. Persze mindenki nem kaphat, mert annyi díj nincsen. Elsősorban is legyen az Úr Jézus kegyelme mindnyájatok jutalma munkátokért.

Budapesten 53-an pályázták. Alig van egy-két gyenge köztük. Rendkívül érdekes *Lestár Katalin* pályázata. Ővé a két kötetes «Fabiola». *Pataki Irén* nagyon komoly kis dolgozatot írt. Kifogástalan. A pápa öszentsége rózsafüzérjét kapja. Nagyon sikerültek: *Halapka Teréz*, *Juszt Irén*, *Hönig Béla*, *Lestár Anna*, *Vágó Anna* dolgozatai. Mindannyian: Florenzi emléket kapnak az igazgatótól. Kis Teréz életét kapja: *Drahovszky Gabriella*. Savio Domonkos életét: *Holló József*, díszes képet: *Weszely Anna*. Igen csinos a dolgozatuk. *Köszler Gusztáv*: Szent Vince életét, *Pethes Béla* pedig csinos képet kap. Nagyon helyes a következőknek a dolgozata: *Patek Irmus*, *Szabó Imre*, *Daniélisz Etel*, *Pekli Teréz*, *Wiesner Márta*, *Czeglédi Teréz*, *Kakódy Ilonka*. Szent képet kapnak. Jók: *Taschler Sándor*, *Szilágyi János*, *Fischl István*, *Ormóssy B.*, *Lázár Irma*, *Reichl József*, *Valkony Ferenc*, *Vizkeleti, Német Ernő*, *Szathmáry Jolán*, *Oberfrank Erzsébet*, *Hegedüs Amália*, *Rottenbücher Margit* dolgozatai. A nagyok közül rendkívül lelkes: *Tanner Gyula* dolgozata. Jutalma: *Schütz-Sik Imakönyv*. Rendkívül költői és szépen megírt: *Kovács Gizella* dolgozata. Jutalma: Gyönyörű kép és leközlés az ujságban. Igen jó: *Goró Ibolya* munkája, jutalma: Kis Teréz élete; továbbá *Langhammer Lászlóé*, jutalma: Savio Domonkos élete. Kifogástalan: *Füzy Ede*, *Rottenbücher Ilona* munkája: Florenzi emléket kapnak.

Esztergom. Mind szépek és bensőségesek. *Nagy Anna*: Kis Teréz életét kapja, *Fazekas Erzsébet*: Szent Vince életét, *Szabó Ágnes* (ez kitünő!) Flórenzi

emléket, *Clementis Edit, Halász Mária* Röpirat-ot, *Fazekas Teréz, Róka Erzsébet* : Egyházi Énekek, képpel. Dicséretet érdemelnek : *Rothnagel Katalin, Fuchs Nelli, Globotschnig Anna, Polusin Teréz.*

Eperjes. Mind sikerültek. Jutalmat érdemelnek : *Schmidt Erzsé* : csinos képet kap ; *Gruber Ilona* : Szent Vince életét, *Lórencz Márta* : Kis Teréz-t. *Mochnai Marió*, *Paler Ilona, Galajda Margit, Bodnár Irén, Loydl Mária* kis képet kapnak.

Érsekújvár. *Tyukós Erzsé* gyönyörű dolgozatot írt. Jutalma : Japáni mesék. *Puskás Janka* és *Spisák Valéria* szintén nagyon szépen dolgoztak : jutalmuk : Florenzi emlék.

Győr. *Jók. Tillmann Lujza* : Röpiratot kap. *Langmaier Irén* és *Eszty Izabella* dicséretre érdemesek.

Királyrét. *Sánta Anna.* Gratulálok szép dolgozatodhoz. Szép képet küldök. *Tóth Mária* szintén gyönyörűen dolgozott. Jutalma : Kis Teréz élete.

Kispest. *Kiss Ilona.* Kötő. *Fabiolát* kapsz szorgalmazásért. *Gróf Erzsébet* szintén remekelt. Florenzi emléket.

Lippa : *Basztian Anna* dicséretet érdemel.

Muzsla. Szépek a dolgozatok. Egy kissé egyformák. *Szabó Iloná*-é igen szép, de nem szól a dologról. Kis Teréz életét kapja. *Vajda József Savio Domonkos-t, Balog Mária, Szilva Anna, Vajda Rozália* és *Kecskeméti Ilona* dicséretet és képet kapnak.

Nagyvárad. *Kelemen Anna* dicséretet érdemel.

Nyitra. *Markó József* és *Stelka Mici* képet kapnak, *Becker Sári, Bálint Erzsé* dicséretet.

Pécs. Örülök a sok dolgozatnak. Egy kissé egyformák. Jutalmat érdemelnek : *Timei Magda, Herdlein Mária, Auguszt Jozefin, Leibhardt Etel* és *Fülöp Róza.* Szent Vince életét vagy Egyházi Énekeket képpel kapnak.

Dicséretre érdemesek : *Csiky Margit, Németh Ilonka, Kelemen Erzsé, Németh Mária, Auguszt Jozefin, Pozsek Lujza, Raó Irma, Német Emma, Hofman Jolán, Martyú Mária, Helényi Márta, Angyán Mária, Dely Margit, Skultéty Ilonka,* Derekasán dolgoztak.

Pinkafő. Gyönyörűek. Egyik szebb, mint a másik. Pályáztak : *Lirsch Irma, Körmendy Ilona, Vincze Jolán, Grandisch Paula, Loidl Paula, 2 Posch* (igen szép !) *Primás Anna, Heigl Ilona, Csecsenovits M., Schlamadinger Stefi.* Majd valami szépet kaptok, most még semmink sincsen.

Sárvár. Csak egy van, de ez kitűnő : *Pap Anna* Florenzi emléket kap.

Sopron. *Kis Tercsi*-é egy kis remekmű. Florenzi emléket kapsz. *Káiszler Katalin* tied is szép. Röpiratot kapsz. *Kiss Károly* szentképet.

Sümege. A tettek is jók, de nagyon egyformák. *Tellai Anna* és *Fellei Aranka* jutalmat érdemelnek. Szép képeket. Csinos még *Novák Rozália, Nagy Árpád* és *Horváth Mariska* dolgozata. Érmecskéket kapnak. Dicséretesek : *Kovács Teréz, Holba Mariska, Horváth Mariska, Papp Ilona* és *Rába Ilona.*

Szatmár-Németi. *Marek Helén* szépen dolgozott. Kis Teréz-t kap.

Székelyhid. *Tóháti Eszti* dicséretet érdemel.

Balaton-Szentgyörgy. *Gazdag Dezső* kis képet.

Szombathely. Igen jól dolgoztatok.

Távrok Imre Savio Domonkos életét kapja. Boros Anna, Stolczenberger G., Moritz Róza, Petrovits G. szenképet kap. Dicséretet érdemelnek: *Kempj Teréz*, *Kempj Ar.*, *Harrer Erzs.*, *Szalay Er.*

Tallós. Milikács Anna nem hiába elnök, ki is tett magáért. Schütz-Sik Imakönyvet kap. Egyáltalában a Tallósiak gyönyörűek: *Gál Apol.*, *Karácsonyi Ferenc* Savio Domonkos-t; dicséretet érdemelnek: *Vörös Gizé*, *Pék Ilona*, *Németh Julianna Bihercz Ferenc.*

Taszár. Puszlai Károly szentképet kap.

Temesvár. *Miutz Franciska* mesekönyvet kap. *Reiszek Anna* Kis Teréz-t, *Horváth Terézia* szentképet, *Brescher Erzs.*, *Artzner Mariska*, *Bod Bella* és *Szal Borbála* dicséretet kapnak.

Vasvár. *Márk Margit* és *Böske*: Kis Terézt kapnak. Nagyon szép a dolgozatotok.

Veszprém. *Szenesi Matild* Kis Terézt kap.

Amennyire lehet, a jutalmak az újsággal együtt mennek az igazgató úr címére. Tőle kérjétek!

Pápai követ. A XXIV. eucharisztikus világkongresszus mindegyre közeleg. Serényen készülődnek a zarándokok ezrei hazánkban is. A pápa öszentsége már kijelölte követét is. *Herceg Granito di Belmonte* biboros fogja a pápa szent személyét képviselni. A pápai követ több éven át Bécsben volt nuntius s most Rómában szolgál az egyház nagy ügyeinek. Elegáns nyulánk termete, tűzes csillogó szemei és eleven temparentuma, mely megjelenését tűneményszerűvé teszi, talán jelképe annak a lelkesedésnek és tűznek, mely a lourdesi világkongresszusban lüktetni fog.

Zarándok-különvonat Lourdesba. Gróf Mailáth, gróf Zichy, Fischer-Colbrie és Balás Lajos megyés püspökök védnöksége alatt egy nagyobb papi bizottság gondos rendezésében Pádva—Róma—Lourdes—Páris és Mária-Einsiedeln érintésével folyó évi július hó 24-én indul Budapestről. Jelentkezni június hó 15-ig lehet Gaibl Sándor p. praelátus, Apát-Kanonok árnál (Pozsony, Káptalan-u. 3.). Programokat díjtalanul küld az érdeklődőknek.

Három elbeszélés. Első áldozók számára. Kiadja a Szent-István-Filléregyesület Budapesten. Ára 20 fill.

Az első szentáldozásra előkészítéskor jó szolgálatot tesznek a gyermekek felfogásához mért lelkiolvasmányok, tanulságos történetek. Irodalmunk első áldozók részére írt elbeszélésekben épenséggel nem bővelkedik. Ezért örömmel üdvözljük ezt a kis füzetet, mely kedves kis történetet nyújt. Különösen megható az első elbeszélés. (A kis Panni első szentáldozása.)

Röptében a nagyvilág körül.

Albánia. A «Mária Kongregáció» írja: Az önálló állammá alakult Albánia felé mostanában élénk figyelemmel néznek a nyugateurópai emberek. Ezek politikai vonatkozásokkal kapcsolatban, mi azonban magasabb szempontokból keressük fel érdeklődésünkkel a Balkán e harcias népét és lelki életének megnyilatkozásai érdekelnék elsősorban. Bizonyos szimpatikus öröm támad szívünkben, amikor halljuk, milyen lelkes és buzgó kongreganisták a skutarii albán ifjak. A skutarii kongregáció a jézustársasági atyák vezetése alatt áll, akiknek több intézetük van e városban. A diák-kongregáció szép multra tekinthet vissza. Több kiváló férfiú került már ki tagjai sorából. Így Bumci, az alessioi püspök, azonkívül a városban előkelő állást foglalnak el néhányan, akik egykor a kongregáció tagjai voltak s most az életben érvényesítik és terjesztik a kongregációi eszmét. A diákok szombat délutánonként jönnek össze gyűlésre. Vasár- és ünnepnapon szentbeszédet hallgatnak és officiumot végeznek a Szűz anya tiszteletére. Vasárnaponként majdnem mindnyájan szent áldozáshoz járulnak, némelyek hétköznapon is. Ilyenkor aztán csak darab kenyeret reggeliznek, mit magukkal hoznak, mivel az előadások miatt a mise után haza már nem mehetnek. A hónapok első vasárnapján és a Mária-ünnepeken közösen veszik magukhoz az Úr testét. Havonként általános tanácskozást tartanak. A felvételi ünnepélyt nagy pompával és áhítattal ülik meg mindig. Legutóbbi felvételüket Koleci sappai püspök végezte a Szeplőtelen fogantatás ünnepén. A skutarii kongreganista ifjak nehéz próbákon mennek keresztül. Állandóan érintkezniök kell a mohamedán ifjakkal, akiknek rossz befolyását a többiekre nézve alig tudják megakadályozni.

A kongreganisták és hozzátartozóik különös oltalmat tapasztaltak tavaly a város ostroma alatt. A lakosság sok inségnek, bajnak volt kitéve ezalatt. 73-an éhenhaltak, 27 keresztényt a gránátok öltek meg, sokan

megsebesültek, a kongreganistáknak azonban semmi bajuk sem történt. Némelyikük egész bámulatos módon menekült meg. Az egyiknek szobájára bombát vetett az ostromló ellenség és bár a ház összeomlott, a bennlevők mind épen maradtak. A kongregációi élet az ostrom lefolyása alatt is rendes keretek között mozgott. Sokszor ágyúk dörgése közben tartották gyűléseiket. Sőt ezidőben még buzgóbban imádkoztak és jámbor erénygyakorlatokat is végeztek a boldogságos Szűz tiszteletére, kinek védő keze oly hathatósan oltalmazta őket. A kongregációnak van könyvtára is, főleg olasz könyvekkel, mert az albán irodalom meglehetősen szegény.

EGYESÜLETI ÉLET.

Eucharisztikus papi kongresszus Pozsonyban. A pozsonyi papi értekezleteket érdemes látogatni, mindig a legnépesebbek és leggyümölcsözőbbek közé tartoznak. Különösen mondható ez az ideiről. Majdnem másfélszáz pap jelenlétében folyt le a kongresszus június 8-án délelőtt 10 órakor a ferenciek templomának hosszú hajójában. — *Dr. Batura László* a papi Eucharisztia-Társulat országos igazgatója, mint elnök magas szárnyalású tüzes beszéddel nyitotta meg a népes értekezletet, melynek első előadója *dr. Tóth Kálmán* theologiai tanár volt. Az Eucharisztia-t vizsgálta dogmatikus szempontból meleg közvetlenséggel és eleven hittel. — *Dr. Szylaba Emil* az «Eucharisztia és az Ifjúság» címen értekezett. Szylabát hallgatni mindig nagy nyereség. S bár minden katechéta és hittanár füléhez és papi lelkesedéséhez eljutna ez a praktikus előadás, úgy akkor a hittantanítás nem száraz anyagemléztetés, hanem állandóan

lelkinevelés, tökéletesedés lenne az Eucharisztia eleven vonzó hite által. — Az Értesítő hasábjain bizonyára egész terjedelmében olvashatjuk az előadást. Igen kellemesen mutatkozott be *gróf Pongrácz Frigyes*, mint a pozsonymegyei oltáregylet elnöke. Kis történelmi visszapillantásban jelezte, hogy a pozsonyi oltáregy. majdnem egykorú a budapestivel s mindig nagy sikerrel működött, ha nem is bocsátott ki magából országos kihatásokat. — Mindazonáltal hódolattal és örömmel köszöni meg Öminenciájának azon kegyes körlevélben közzétett intézkedését, hogy ezentúl a pozsonyi oltáregyesület a budapesti országos és egyházmegyei központtal karöltve működjék, mert ezáltal a továbbfejlődés új lehetősége nyílik meg a pozsonyi oltáregyesület előtt s főleg a missiók ügye nyerhet nagyobb támogatást.

Az *eszmecsere* folyamán *Csnykovszky Euariszt* lovag Tóthnak előadásához azt a praktikus buzdítást fűzte, hogy az Eucharisztia-Társulat

papjai csináljanak a heti adorálás napból teljes eucharisztikus napot.

Bubnics plébános sürgette az eucharisztikus ifjúsági pasztorációt, bár az Eucharisztikus Gyermekszövetség ferde beállításával nem használt az ügynek.

Kántor Károly országos oltáregyleti igazgató biztosította a pozsonyi oltáregyesületet, hogy eddigi autonómiáján sérelem nem esik. Felhívja a figyelmet arra, hogy a férfivilág minél inkább bevonassék az oltáregyesület mozgalmába. Természetesen az országos mozgalmaknál övéké az elsőség. Ajánlja az eucharisztikus triduumot, melynek könnyítésére *Reviczky Aladár* most rendezti sajtó alá beszédeggyűjteményét. Végül jelzi, hogy az oltáregyesület könyve, mely mindenről tájékoztat nyújt, most van cenzura alatt és legközelebb megjelenik.

A kongresszus jelentőségét emelte és nagy fontosságúvá tette *dr. Csernoch János* biboroshercegprimás megjelenése és beszéde. Egy püspöknek — úgy mond — nem lehet nagyobb öröme, minthogy papjait önmaguk és hivatásuk lelkiéletének fejlesztéséről látja tanácskozni, azért kötelességének tartja azokon megjelenni. Az Oltáriszentség tisztelete és vétele fokmérője a hitélet intenzivitásának. — Bensőséges szavakkal ajánlja az Eucharisziát, mint a virginitas sacerdotis legfőbb őrzőjét. *Dr. Babura László* és az egész pap-ság felállva gratulálnak *Öeminentiájának* a bibornoki kitüntetéshez.

Az értekezlet ünnepélyessége tető-

pontját érte el akkor, midőn a herceg úr óhajára hódoló táviratot küldött a koronázás évfordulójára a betegségéből felgyógyult Felsőnek, *I. Ferenc Józsefnek*.

Társasbéd után imaóra volt a templomban *Tyukoss Ev. János* vezetése alatt.

A **soproni oltáregyesület** május hó 29-én tartotta záróülését. Ezidén nyilvános kiállítást nem rendezett az egyesület, csak a tagoknak mutatták be az elkészült kézimunkákat és egyházi ruhákat.

A **beregszászi oltáregyesület** június 7-én tartotta zászlószentelési ünnepségét. Az alkalmi szent beszédet *P. Buttykay Antal* ferencrendi tartományőr mondta. A zászlóanyai tisztet *dr. Szarka Lászlóné* töltötte be. A díszzászló képeit *Haba Ferenc* főgimnáziumi tanár festette, a himzés munkáját pedig felesége végezte.

A **debreceni kiállítás**. A debreceni úrinők *Mária-kongregációjának* oltáregyleti szakosztálya pünkösdkor tartotta meg sikerült kiállítását. A kiállítás anyagát a megnyitás előtt megtekintette az épen ott időző gróf *Széchenyi Miklós* nagyváradi püspök is. Pünkösds első napján nyitotta meg a kiállítást *Gróh Ferenc* prépost-plébános, akinek buzgóságát és áldozatkészségét dicséri az egész kiállítás. A sikeren fölbuzdulva, elhatározta a kongregáció vezetősége, hogy a szakosztályt átszervezik rendes oltáregyesületté. A szakosztálynak özv. *Tóth Ferencné* a lelkes elnöke.

A Nagyváradi Oltáregyesület az 1913–1914. munkaévből a szegény templomok felruházására készült egyházi öltözékekből a nagyváradi Kath. Kör diszes Szent László-teremben 1914. május 21–24. napjain kiállítást rendezett.

A kiállítás ünnepélyes megnyitása május 20-án d. u. 5 órakor ment végbe és május 21., 22., 23. és 24. napjain d. e. 10–12 és d. u. 3–6-ig volt megtekinthető.

A kiállítás tartama alatt a Kath. Kör dísztermében zene- és énekszámokkal kísért előadások tartottak a következő műsorral. (1 korona belépti díj.)

Május 21-én, Áldozócsütörtökön d. u. 5 órakor: 1. Vucskics Ottóné úrasszony zongorajátéka. 2. Dr. Némethy Gyula tb. kanonok, theol. tanár úr előadása. 3. Kürty István zenetanár úr cselló játéka. Resch Mihály úr zongora kísérete mellett.

Május 22-én, pénteken d. u. 5 órakor: 1. Dr. Krüger Aladárné úrasszony éneke, kísérte Resch Mihály zenetanár úr. 2. Pálffy Béla gyomai plébános úr előadása.

Május 24-én, vasárnap d. u. 5 órakor: 1. Barabás Erzsike úrleány zongorajátéka. 2. Kolozsvári Sárika úrleány szavalata. 3. Szilágyi Dózsa főgimn. tanár úr előadása.

A pécsi Oltáregyesület működéséből. Az egyesületi élet programjának, mint új mozzanata kiemelendő a «Templomgondozó bizottság» megalakulása. E nemes eszmének megindítója és módozatainak előterjesztője Zichy Lujza grófnő,

elnöknő, kinek lelkes szavára 32 hölgy vállalkozott a nem kevésbé fárasztó, de annál érdemszerzőbb munka szolgálatára. A bizottság két csoportja a belvárosi templom és a kálvária kápolnában Deutsch Kornélné, az Ágoston-téri és Mindenszentek temploma, továbbá a Havihegy és Bertalanhegy, valamint a temető kápolnában dr. Bahula Józsefné úrhölgyek vezetésével a fehéreneműek, szerelvények, a templom rend- és tisztántartását, az egyh. ruhák javítását fáradtságot nem ismerő lélekkel, de még szeretőbb szívvel saját tényleges szolgálataikkal teljesítik.

Hasonló munkásságot fejtenek ki e téren Dunaföldvár és Szekszárdon főkegyeleink.

Az idei lelki gyakorlatok március 21-től 25-ig folytak le, melyeket B. Martinovich Sándor S. J. tartott. Magas szárnyalású és mélyreható elmélkedéseivel három napon át vezette a kegyelmek bőséges forrásaihoz a nagyszámú és buzgó résztvevőket.

A tisztikarban változás állott be, dr. Kozma Ödönné úrhölgy lemondása folytán. Csaknem egy évtized alatti kiváló érdemeit jegyzőkönyvbe iktatva, majd köszönetnyilvánításban fejezte ki háláját az egyesület. A választmány helyébe titkárnak Gyulay Ilona, II. titkárnak Jellasi Ilona úrhölgyet választja.

Új Oltáregyesület alakult Pakson 250 taggal, mely azóta 350-re emelkedett. Vezetője ft. Virág Ferenc plébános úr, ki 12 éven keresztül lankadatlan buzgósággal, állandó lel-

kesedéssel volt igazgatója a pécsi Oltáregyletnek. Valóban követendő és tevékeny munkásságot tanúsít ez ifjú egyesület alig egy évi fennállása óta. A hívek eucharisztikus buzgalmat misem bizonyítja jobban, mint az éjjel vállalt imaórák nagy száma. Megalakult ezenkívül Pincehelyen 49 taggal.

Jótékony adakozóink során hálás kegyelet őrzi bold. Sláby Vilma úrhölgy emlékét, ki az egyesület fennállása óta évenként tetemes összeggel hozta meg áldozatait a szeretet oltárára és nem feledkezett meg végrendeletében sem, melyben 2000 K-át hagyományozott az egyesület céljaira. Az Úr legyen jutalma!

KIMUTATÁS

(Folytatás)

a budapesti Országos Központi Oltáregyesület által 1914-ben ajándékozott tárgyakról.

XIV. Lugos gk. egyházmegyében :

- Battonya* : 1 felonion, 2 purificatorium, 6 lavabo, összesen 125 korona értékben.
Kistikvány : 1 kehely, 1 felonion, 1 alba, 1 karing, 2 ministránsing, 2 palla, 2 purificatorium, 6 lavabo, összesen 265 korona értékben.
Petromány : 1 vörös felonion, 1 alba, 2 purificatorium, 6 lavabo, összesen 165 korona értékben.
Gerlistye : 1 alba, 1 karing, 2 ministránsing, 2 palla, 3 lavabo, összesen 100 kor. értékben.

XV. Eperjes gk. egyházmegyében :

- Agyagospatak* : 1 felonion, 1 alba, 1 karing, 2 ministránsing, 2 palla, 1 corporale, 3 purificatorium, 6 lavabo, összesen 210 korona értékben.
Radostó : 1 felonion, 1 beteglátogatókészlet, 3 purificatium, 6 lavabo, összesen 160 korona értékben.
Viszló-Debréte filia : 1 felonion, 1 szenteltvizztartó hintóvel, 3 purificatorium, 6 lavabo, összesen : 150 korona értékben.
Szaláncújváros : 1 ciborium, 2 alba, 2 vállkendő, 3 purificatorium, 6 lavabo, összesen 152 korona értékben.
Abaujszántó : 1 felonion, 3 purificatorium, 6 lavabo, összesen 130 korona értékben.

XVI. Munkács gk. egyházmegyében :

- Salánk* : 1 felonion, 3 purificatorium, 6 lavabo, összesen 130 korona értékben.
Beregpapfalva : 1 felonion, 1 beteglátogatókészlet, 1 alba, 1 karing, 2 ministránsing, 2 palla, 1 corporale, 3 purificatorium, 6 lavabo, összesen 250 korona értékben.
Dávidfalva : 1 felonion, 1 alba, 3 purificatorium, 6 lavabo, összesen 170 korona értékben.

Vucskómező : 1 felonion, 3 purificatorium, 6 lavabo, összesen 130 korona értékben.

Ormód : 1 kehely, 1 szentségtartó, 1 felonion, 3 purificatorium, 6 lavabo, összesen 250 korona értékben.

Rónaszék : 1 kehely, 1 felonion, 1 alba, 3 purificatorium, 6 lavabo, összesen 230 korona értékben.

Nyiresujjalu-Kissarkad filia : 1 felonion, 1 beteglátogatókészlet, 1 alba, 1 karing, 2 minisztránsing, 2 palla, 1 corporale, 3 purificatorium, 6 lavabo, összesen 250 korona értékben.

Felsőveresmart-Fakóbükk filia : 1 felonion, 1 beteglátogató-készlet, 1 alba, 1 karing, 2 ministránsing, 2 palla, 1 corporale, 3 purificatorium, 6 lavabo, összesen 250 kor. értékben.

Kisszolyva : 6 gyertyatartó, 3 purif., 6 lav., összesen 72 kor. értékben.

Alsóbisztra : 1 felonion, 1 pacifcale, 1 karing, 3 purif., 6 lav., összesen 220 korona értékben.

Mezőterebes-Barkaszó filia : 1 ciborium, 1 felonion, 1 pacifcale, 1 alba, 1 oltárterítő, 3 purif., 6 lav., összesen 280 kor. értékben.

Hidegpatak-Iszka filia : 1 ciborium, 1 felonion, ámpolnák tálcával, 3 purif., 6 lavabo, összesen 200 kor. értékben.

Nagymogyorós : 6 gyertyatartó, 3 purif., 6 lavabo, összesen 70 kor. értékben.

Munkács : 1 kehely, 3 purif., 6 lavabo, összesen 80 kor. értékben.

Alsószeléstye : 1 felonion, 2 purif., 6 lavabo, összesen 130 kor. értékben.

Bányapatak : 1 ciborium, 1 alba, 2 palla, 2 purif., 6 lavabo, 1 beteglátogatókészlet, összesen 130 kor. értékben.

Árok-Rakoncza filia : 2 felonion, 2 alba, 6 purif., 12 lavabo, összesen 330 kor. értékben.

Ungvár kongregáció-kápolna : 1 felonion, 1 kehely, összesen 200 kor. értékben.

XVII. Hajdudorog egyházmegyében.

Nyirábrány : 1 felonion, 1 alba, 6 purif., 6 lavabo, összesen 170 kor. értékben.

Nyirma : 1 felonion, 6 lavabo, 125 kor. értékben.

Hejőkeresztúr : 1 felonion, 1 felonion kijavítása, 5 lavabo, összesen 170 kor. értékben.

Révaranyos-Tiszaadony filia : 1 ciborium, 1 felonion, 6 lavabo, összesen 190 kor. értékben.

Agárd : 1 felonion, 6 lavabo, összesen 125 kor. értékben.

A budapesti Országos Központi Oltáregyesület kiállítására 1914-ben beküldött adományok. Özv. gróf Wenkheim Frigyesné 12 alba, özv. Heinrich Ferencné 12 alba, özv. Zubriczky Józsefné 3 alba, Győry Teréz grófnő 12 karing, gróf Cziráky Almássy Erzsébet 12 karing, Felmayer Vilma 12 karing csipkével, Kraemmer Gézané 12 karing, Tihanyi Béláné 12 karing, özv. gróf Csekonics Endréné 12 alba, özv. Kővér Kálmánné 3 pár kezelő, pallák, Madaras Józsefné 1 albára való fodor, Zichy Karola grófnő 50 kehelytörlő, Mozityánovics Szidónia 1 albára való fodor, 12 palla, özv. Lafranko Károlyné 1 alba, 1 albára való fodor, özv. báró Putcanyné 1 albára

való fodor, Fehérváry Celesztin 1 albára való fodor, özv. Csaszkkóczy Mihályné 2 horgolt csipke, Löffler Emilné 1 albára való fodor, özv. Harer Gyuláné 1 albára való fodor, Muzmann Alexandra 6 alba, Boucher úrhölgy 1 horgolt csipke, Ábrahám Györgyné és özv. Marjay Károlyné sok varrás, Sára Irma 12 pala, Kövessy Teréz 1 horgolt csipke, Szücs Zoltánné 1 horgolt csipke, Tausch Hermin 6 alba, özv. Cse-rey Adolfné 12 alba, Safár nővérek pallák; Schelly Irma 12 ministráns ing, Vivó Jakabné 1 horgolt csipke, özv. Szaits Lászlóné 1 horgolt csipke, 1 oltárterítő, Kovács Karolin 1 horgolt csipke karingre, Ráth Gizella 1 oltárterítő, Kump Klára 1 horgolt csipke albára, Bóka Istvánné 1 oltárterítő, özv. Ott Ignácné 1 csipke karingre, Tamás Mária 1 horgolt csipke, Tihanyi Béláné 1 horgolt csipke karingre, dr. Cseley Józsefné 1 oltárterítő, Berkes Kálmánné 1 oltárterítő, Bálint Margit 1 horgolt csipke, Sági Gizella 1 horgolt csipke, Fehér Antalné 1 horgolt csipke, a Virgo Repa-ratrix Kongregáció «Fájdalmas Szűz»-ről és «Szent Annás»-ról nevezett osztályainak tagjai sok fehérnemű varrást végeztek, Doroghy Mária 1 oltárterítő, Pogány Lajosné 1 antependium, a nagyszombati Orsolya Szűzek zárdájában fennálló Mária-kongre-gáció sokféle fehérneműt a misszióknak, özv. Lafrankó Károlyné 1 oltárterítő, özv. Lafrankó Jánosné 1 oltárterítő, Cziráky Luiza grófnő 1 fehér és 1 zöld himzett kazula, 1 kazulára való himzés, 1 csipke, ögróf Pallavicini Edéné 1 vörös himz *t kazula, San Marco hercegné 1 himzett kazula, Felmayer Vilma 1 fehér himzett kazula, Robitsek Irma 2 fehér himzett kazula, Hajós Menyhértné 1 fehér himzett kazula, Koós Margit 1 fehér himzett kazula, Bacsa Albertné 1 fehér himzett kazula, Pichner Antalné 1 fehér himzett kazula, Marik Józsefné Szolnok 1 fehér himzett kazula, Knapp Konstancia 1 fehér himzett kazula, Lauzerits Margit 1 piros himzett kazula, Aigner Anna 1 fehér himzett kazula, Turóczy Anna 1 fehér himzett kazula, Simon Mária képeze-Szemere 1 himzett kazula, 1 himzett pluviale, Burdet Eugénia 1 himzett fehér kazula, Simkó Mária 1 himzett fehér kazula, Funk Margit 1 himzett piros kazula, Kemp Jakabné 1 himzett zöld kazula, Hofer Ferencné 1 himzett fehér kazula, özv. Szilágyi Lajosné 1 himzett fehér kazula, özv. Storchné 1 himzett fehér kazula, Karchnyák Anna 1 himzett piros kazula, Aigner Anna 1 himzett piros kazula, Eberling Józsefné 1 himzett kazula, Reiner Ilka 1 himzett kazula, Rainér Irma 1 himzett pluviale, Várady Elekné 1 himzett fehér kazula, Ragányi Gézáné 1 himzett fehér kazula, Borbély Katalin 1 himzett stóla, Karchnyák Anna 1 himzett zöld kazula, Marék Józsefné Szolnok 1 himzett fehér kazula, Biró Mária Cegléd 1 himzett fehér kazula, Bálint Mária Cegléd 1 himzett zöld kazula, 1 himzett fehér kazula, Burdet Eugénie 1 himzett zöld kazula, Holma Mária 1 himzett fehér kazula, Miszoglád Emilia 1 himzett fehér kazula, B. M. 1 himzett pluviale, Madaras Józsefné 1 himzett fehér kazula, özv. Kövér Kálmánné 1 himzett fehér kazula, Leimer Ká-rolyné 1 himzett piros kazula, Erdős Ilonka 1 himzett fehér kazula, Felmayer Vilma 1 himzett fehér kazula, Hermann Lászlóné 1 himzett Boromeus-kazula, a Virgo Reparatrix Kongregáció «Órangyalok»-ról nevezett osztálya 1 himzett humerale, Harer Gyuláné 1 himzett fehér kazula, Peholcz Anna 1 himzett zöld kazula.

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: Dr. Tiefenthaler József.